

Treść: 158.	Oświadczenie Rządowe o przystąpieniu Polski do konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie d. 26 września 1906 r.	299
159.	Oświadczenie rządowe o przystąpieniu Polski do konwencji międzynarodowej o zakazie używania białego (żółtego) fosforu przy wyrobie zapalek, podpisanej w Bernie 26 września 1906 r.	304
160.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 4 lutego 1922 r. wydane w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie taksy aptekarskiej.	307
161.	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 1922 r. w przedmiocie przekazania Ministrowi Przemysłu i Handlu zarządu spraw, dotyczących przemysłu i handlu na obszarze b. dzielnicy pruskiej	330

158.

Oświadczenie Rządowe

o przystąpieniu Polski do konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie d. 26 września 1906 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu artykułu 19 aneksu 1 Traktatu między Państwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., a ratyfikowanego przez Polskę zgodnie z ustawą z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. r. 1920 Nr 110 poz. 728), Rząd Polski przystąpił w dniu 14 stycznia 1921 r. do konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 roku, o treści następującej:

Konwencja międzynarodowa

o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski; Jego Cesarska Mość Cesarz Austriacki, Król Czeski, i t. d. i Król Apostolski Węgler; Jego Królewska Mość Król Belgów; Jego Królewska Mość Król Duński; Jego Królewska Mość Król Hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej Francuskiej; Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanji i Irlandji oraz Zamorskich Posiadłości Brytyjskich, Cesarz Indji; Jego Królewska Mość Król Włoski; Jego Książęca Wysokość Wielki Książę Luksemburski, Książę de Nassau; Jej Królewska Mość Królowa Holenderska; Jego Królewska Mość Król Portugalji i Algarwji i t. d.; Jego Królewska Mość Król Szwedzki; Rada Związkowa Szwajcarska,

Pragnąc ułatwić rozwój ochrony robotników przez przyjęcie wspólnych postanowień,

Convention internationale

sur l'interdiction du travail de nuit des femmes employées dans l'industrie.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse,

Désirant faciliter le développement de la protection ouvrière par l'adoption de dispositions communes,

Zdecydowali zawrzeć w tym celu Konwencję, dotyczącą pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, i mianowali swych pełnomocników, którymi są:

w imieniu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego, Króla Pruskiego: Jego Ekselencja P. Alfred de Bülow, Jego Szambelan i Rzeczywisty Radca Tajny, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Bernie, P. Caspar, Dyrektor Urzędu Spraw Wewnętrznych Cesarstwa, P. Frick, Wyższy Tajny Radca Rządu i Radca Referent Pruskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu, P. Eckardt, Rzeczywisty Radca Legacyjny i Radca Referent Urzędu Spraw Zagranicznych Cesarstwa;

w imieniu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Austriackiego, Króla Czeskiego etc. i Apostolskiego Króla Węgierskiego: za Austrię i za Węgry: Jego Ekselencja P. Baron Heidler de Egeregg et Syrgenstein, Jego Rzeczywisty Radca Tajny, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Bernie, Za Austrię: P. Dr. Franz Müller, Radca Ministerjalny C. K. Ministerstwa Handlu, Za Węgry: P. Nicolas Gerster, Wyższy Inspektor Przemysłowy Królewsko-Węgierski;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Belgów: Jego Ekselencja P. Maurice Michotte De Welle, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Bernie, P. Jean Dubois, Dyrektor Jeneralny Urzędu Pracy Ministerstwa Przemysłu i Pracy;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Duńskiego: P. Henrik Vedel, Naczelnik Biura Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Hiszpańskiego: P. Bernardo Alméida y Herreros, Chargé d'Affaires w Bernie;

w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej: Jego Ekselencja P. Paul Révoil, Ambasador w Bernie, P. Arthur Fontaine, Dyrektor Pracy Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Pracy;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanji i Irlandji oraz Zamorskich Posiadłości Brytyjskich, Cesarza Indji: P. Herbert Samuel, Członek Parlamentu, Parlamentarny Podsekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, P. Malcolm Delevingne z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Włoskiego: Jego Ekselencja Hrabia Roberto Magliano Di Villar San Marco, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Bernie; P. Profesor Giovanni Montemartini, Dyrektor Urzędu Pracy przy Królewskim Ministerstwie Rolnictwa i Handlu;

w imieniu Jego Księżęcej Wysokości Wielkiego Księcia Luksemburskiego, Księcia de Nassau: P. Henri Neuman, Radca Stanu;

w imieniu Jej Królewskiej Mości Królowej Holenderskiej: P. Hrabia de Rechteren Limpurg Almelo, Jej Szambelan, Minister Rezydent w Bernie, P. Dr. L. H. W. Regout, Członek Pierwszej Izby Stanów Generalnych;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Portugalji i Algarwji, etc.: Jego Ekselencja P. Alberto D'Oliveira, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny w Bernie;

Ont résolu de conclure à cet effet une convention concernant le travail de nuit des femmes employées dans l'industrie, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse: Son Excellence M. Alfred de Bülow, Son Chambellan et Conseiller intime actuel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berne, M. Caspar, Directeur à l'Office de l'Intérieur de l'Empire, M. Frick, Conseiller intime supérieur de gouvernement et Conseiller rapporteur au Ministère prussien du Commerce et de l'Industrie, M. Eckardt, Conseiller de légation actuel et Conseiller rapporteur à l'Office des Affaires étrangères de l'Empire;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie: pour l'Autriche et pour la Hongrie: Son Excellence M. le Baron Heidler de Egeregg et Syrgenstein, Son Conseiller intime actuel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berne, pour l'Autriche: M. le Dr. Franz Müller, Conseiller ministériel au Ministère I. R. du Commerce, pour la Hongrie: M. Nicolas Gerster, Inspecteur supérieur d'Industrie Royal hongrois;

Sa Majesté le Roi des Belges: Son Excellence M. Maurice Michotte de Welle, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berne, M. Jean Dubois, Directeur général de l'Office du Travail au Ministère de Industrie et du Travail;

Sa Majesté le Roi de Danemark: M. Henrik Vedel, Chef de bureau au Ministère de l'Intérieur;

Sa Majesté le Roi d'Espagne: M. Bernardo Alméida Y Herreros, Chargé d'Affaires à Berne;

Le Président de la République Française: Son Excellence M. Paul Révoil, Ambassadeur à Berne, M. Arthur Fontaine, Directeur du Travail au Ministère du Commerce, de l'Industrie et du Travail;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes: M. Herbert Samuel, Membre du Parlement, Sous-Secrétaire d'Etat parlementaire au Ministère de l'Intérieur, M. Malcolm Delevingne, du Ministère de l'Intérieur;

Sa Majesté le Roi d'Italie: Son Excellence M. le Comte Roberto Magliano di Villar San Marco, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berne, M. le Prof. Giovanni Montemartini, Directeur de l'Office du Travail près le Ministère Royal de l'Agriculture et du Commerce;

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau: M. Henri Neuman, Conseiller d'Etat;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas: M. le Comte de Rechteren Limpurg Almelo, Son Chambellan, Ministre-Résident à Berne, M. le Dr. L. H. W. Regout, Membre de la Première Chambre des Etats-Généraux;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.: Son Excellence M. Alberto d'Olivera, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berne;

w imieniu Jego Królewskiej Mości Króla Szwedzkiego: P. Alfred de Lagerheim, były Minister Spraw Zagranicznych, Dyrektor Jeneralny i Naczelnik Królewskiego Kollegjum Handlowego;

w imieniu Rady Związkowej Szwajcarskiej: P. Emile Frey, były Radca Związkowy, P. Dr. Franz Kaufmann, Naczelnik Wydziału Przemysłowego Departamentu Związkowego Handlu, Przemysłu i Rolnictwa, P. Adrien Lachenal, były Radca Związkowy, Poseł do Rady Kantonów, P. Joseph Schobinger, Radca Narodowy, P. Henri Scherrer, Radca Narodowy, P. John Syz, Prezes Szwajcarskiego Stowarzyszenia Przędzalników, Tkaczy i Gremplarzy,

Którzy, po wzajemnym przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, kolejno omówili i przyjęli następujące postanowienia:

Art. 1.

Praca przemysłowa w nocy będzie wzbroniona wszystkim kobietom, bez różnicy wieku, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych poniżej.

Konwencja niniejsza ma zastosowanie do wszystkich zakładów przemysłowych, w których zatrudnionych jest więcej niż 10 robotników i robotnic; nie stosuje się ona w żadnym razie do zakładów, w których zatrudnieni są tylko członkowie rodziny.

Każde z układających się Państw określi, co należy rozumieć przez zakład przemysłowy. Do zakładów tych zaliczone będą w każdym razie kopalnie i kamieniołomy, jakoteż przemysł wyrabiający i przetwórczy; ustawodawstwo państwowe ustali granice w tym względzie między przemysłem z jednej strony, a rolnictwem i handlem z drugiej.

Art. 2.

Wypoczynek nocny, przewidziany w artykule poprzednim, winien trwać conajmniej jedenaście godzin z rzędu; godziny te, bez względu na ustawodawstwa poszczególnych Państw, obejmować winny okres między godziną dziesiątą wieczór a piątą rano.

Jednakże w Państwach, gdzie praca nocna kobiet dorosłych, zatrudnionych w przemyśle, nie jest jeszcze unormowana, czas trwania nieprzerwanego wypoczynku będzie mógł być ograniczony, przejściowo i na okres najwyżej trzyletni, do godzin dziesięciu.

Art. 3.

Zakaz pracy nocnej może być wstrzymany:

- 1) w wypadkach siły wyższej, gdy w zakładzie następuje przerwa w pracy, której nie można było przewidzieć, i która nie ma charakteru perjodycznego;
- 2) w wypadkach, gdy przerabiane są surowce lub półprodukty, ulegające bardzo szybkiemu psuciu się, o ile jest to niezbędne dla zabezpieczenia tych materiałów od nieuchronnego zniszczenia.

Art. 4.

W działach przemysłu, podlegających wpływowi pór roku, oraz w okolicznościach wyjątkowych

Sa Majesté le Roi de Suède: M. Alfred de Lagerheim, ancien Ministre des Affaires étrangères, Directeur général et Chef du Collège Royal du Commerce;

Le Conseil Fédéral Suisse: M. Emile Frey, ancien Conseiller fédéral, M. le Dr Franz Kaufmann, Chef de la Division de l'Industrie au Département fédéral du Commerce, de l'Industrie et de l'Agriculture, M. Adrien Lachenal, ancien Conseiller fédéral, Député au Conseil des Etats, M. Joseph Schobinger, Conseiller national, M. Henri Scherrer, Conseiller national, M. John Syz, Président de l'Association suisse des filateurs, tisserands et retordeurs,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, ont successivement discuté et adopté les dispositions suivantes:

Art. 1.

Le travail industriel de nuit sera interdit à toutes les femmes, sans distinction d'âge, sous réserve des exceptions prévues ci-après.

La présente Convention s'applique à toutes les entreprises industrielles où ne sont employés que les membres de la famille.

A chacun des Etats contractants incombe le soin de définir ce qu'il faut entendre par entreprises industrielles. Parmi celles-ci seront en tout cas comprises les mines et carrières, ainsi que les industries de fabrication et de transformation des matières; la législation nationale précisera sur ce dernier point la limite entre l'industrie, d'une part, l'agriculture et le commerce, d'autre part.

Art. 2.

Le repos de nuit visé à l'article précédent aura une durée minimum de onze heures consécutives; dans ces onze heures, quelle que soit la législation de chaque Etat, devra être compris l'intervalle de dix heures du soir à cinq heures du matin.

Toutefois, dans les Etats où le travail de nuit des femmes adultes employées dans l'industrie n'est pas encore réglementé, la durée du repos ininterrompu pourra, à titre transitoire et pour une période de trois ans au plus, être limitée à dix heures.

Art. 3.

L'interdiction du travail de nuit pourra être levée:

- 1° en cas de force majeure, lorsque dans une entreprise se produit une interruption d'exploitation impossible à prévoir et n'ayant pas un caractère périodique;
- 2° dans le cas où le travail s'applique soit à des matières premières, soit à des matières en élaboration, qui seraient susceptibles d'altération très rapide, lorsque cela est nécessaire pour sauver ces matières d'une perte inévitable.

Art. 4.

Dans les industries soumises à l'influence des saisons, et en cas de circonstances exceptionnelles

w każdym zakładzie pracy czas trwania nieprzerwanego wypoczynku nocnego może być w ciągu sześćdziesięciu dni w roku zmniejszony do dziesięciu godzin.

Art. 5.

Każde z układających się Państw wyda zarządzenia administracyjne, niezbędne dla zapewnienia ścisłego stosowania postanowień konwencji niniejszej na jego terytorjum.

Rządy będą sobie komunikowały w drodze dyplomatycznej ustawy i rozporządzenia w przedmiocie konwencji niniejszej, obowiązujące obecnie lub wchodzące w życie w przyszłości w ich krajach, jak również dostarczać sobie będą periodycznych sprawozdań z wykonania tych ustaw i rozporządzeń.

Art. 6.

Postanowienia Konwencji niniejszej będą miały zastosowanie do poszczególnych kolonii, posiadłości lub protektoratów jedynie w razie notyfikacji o tem Radzie Związkowej Szwajcarii przez rząd metropolii w imieniu danej posiadłości.

Rząd ten, zawiadamiając o przystąpieniu kolonii, posiadłości lub protektoratu, będzie mógł oświadczyć, że Konwencja nie będzie miała zastosowania do miejscowych rodzajów pracy, nad którymi nadzór jest niemożliwy.

Art. 7.

W Państwach pozaeuropejskich oraz w koloniach, posiadłościach i protektoratach, których klimat lub warunki ludności miejscowej będą tego wymagały, czas trwania nieprzerwanego wypoczynku nocnego będzie mógł być krótszy od najniższych norm, ustalonych przez Konwencję niniejszą, z warunkiem, by udzielone zostały przerwy wypoczynkowe zastępcze w ciągu dnia.

Art. 8.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana, a ratyfikacje złożone będą Radzie Związkowej Szwajcarskiej najpóźniej dnia 31 grudnia 1908 roku.

O złożeniu ratyfikacji zostanie sporządzony protokół, którego odpis, poświadczony za zgodność, będzie złożony w drodze dyplomatycznej każdemu z układających się Państw.

Konwencja niniejsza wejdzie w życie w dwa lata po zamknięciu protokołu o złożeniu ratyfikacji.

Termin wejścia w życie podnosi się z dwóch lat do dziesięciu:

- 1) dla cukrowni, wyrabiających nieczyszczony cukier buraczany;
- 2) dla czesalni i przędzalni wełny;
- 3) dla robót na powierzchni w zakładach górniczych, gdy roboty te są wstrzymane co najmniej na 4 miesiące w roku wskutek warunków klimatycznych.

Art. 9.

Państwa, które nie podpisały konwencji niniejszej, mogą zgłosić przystąpienie do niej aktem, skierowanym do Rady Związkowej Szwajcarskiej, która poda o tem do wiadomości każdemu z pozostałych układających się Państw.

pour toute entreprise, la durée du repos ininterrompu de nuit pourra être réduite à dix heures, soixante jours par an.

Art. 5.

A chacun des Etats contractants incombe le soin de prendre les mesures administratives qui seraient nécessaires pour assurer sur son territoire la stricte execution des dispositions de la présente Convention.

Les Gouvernements se communiqueront par la voie diplomatique les lois et réglemens sur la matière de la présente Convention qui sont ou seront en vigueur dans leurs pays, ainsi que les rapports périodiques concernant l'application de ces lois et réglemens.

Art. 6.

Les dispositions de la présente Convention ne seront applicables à une colonie, possession ou protectorat que dans le cas où une notification à cet effet serait donnée en son nom au Conseil fédéral suisse par le Gouvernement métropolitain.

Celui-ci, en notifiant l'adhésion d'une colonie, possession ou protectorat, pourra déclarer que la Convention ne s'appliquera pas à telles catégories de travaux indigènes dont la surveillance serait impossible.

Art. 7.

Dans les Etats hors d'Europe, ainsi que dans les colonies, possessions ou protectorats, lorsque le climat ou la condition des populations indigènes l'exigeront, la durée du repos ininterrompu de nuit pourra être inférieure aux minima fixés par la présente Convention, à la condition que des repos compensateurs soient accordés pendant le jour.

Art. 8.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront déposées le 31 décembre 1908 au plus tard auprès du Conseil fédéral suisse.

Il sera dressé de ce dépôt un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à chacun des Etats contractants.

La présente Convention entrera en vigueur deux ans après la clôture du procès-verbal de dépôt.

Le délai de mise en vigueur est porté de deux à dix ans:

- 1° pour les fabriques de sucre brut de betterave;
- 2° pour le peignage et la filature de la laine;
- 3° pour les travaux au jour des exploitations minières, lorsque ces travaux sont arrêtés annuellement, quatre mois au moins, par des influences climatériques.

Art. 9.

Les Etats non signataires de la présente Convention sont admis à déclarer leur adhésion par un acte adressé au Conseil fédéral suisse, qui le fera connaître à chacun des autres Etats contractants.

Art. 10.

Przewidziane w art. 8 terminy uprawomocnienia się Konwencji niniejszej będą liczone dla Państw, które nie podpisały Konwencji, jakoteż dla kolonji, posiadłości lub protektoratów od daty ich przystąpienia.

Art. 11.

Konwencja niniejsza nie będzie mogła być wypowiedziana ani przez Państwa podpisujące, ani też przez Państwa, kolonje, posiadłości i protektoraty, które przystąpią później, przed upływem lat dwunastu od zamknięcia protokołu o złożeniu ratyfikacji.

W następstwie Konwencja będzie mogła być wypowiedziana z roku na rok.

Wypowiedzenie będzie miało skutki prawne dopiero po upływie roku od zgłoszenia go na piśmie Radzie Związkowej Szwajcarskiej przez Rząd zainteresowany lub, co do kolonji, posiadłości albo protektoratu, przez Rząd metropolji. Rada Związkowa zakomunikuje o niem niezwłocznie Rządowi każdego z układających się Państw.

Wypowiedzenie będzie miało skutki prawne jedynie dla Państwa, kolonji, posiadłości lub protektoratu, w którego imieniu zostało zgłoszone.

Na dowód powyższego pełnomocnicy podpisali Konwencję niniejszą.

Sporządzono w Bernie dnia 26 września 1906 r. w jedynym egzemplarzu, który pozostanie w archiwach Związku Szwajcarskiego, a którego odpis, poświadczony za zgodność, będzie złożony w drodze dyplomatycznej każdemu z układających się Państw.

Za Niemcy:

(L. S.) v. BÜLOW
(L. S.) CASPAR
(L. S.) FRICK
(L. S.) ECKARDT.

Za Austrię i za Węgry:

(L. S.) Baron HEIDLER-EGEREGG
Minister Austro-Węgierski w Bernie.

Za Austrię:

(L. S.) MÜLLER.

Za Węgry:

(L. S.) Nicolas GERSTER.

Za Belgję:

(L. S.) M. MICHOTTE DE WELLE.
(L. S.) J. DUBOIS.

Za Danję:

(L. S.) H. VEDEL.

z zastrzeżeniem deklaracji, złożonej na posiedzeniu plenum Konferencji 26 września 1906 r., dotyczącej artykułu 8-go.

Za Hiszpanję:

(L. S.) Bernardo ALMEIDA Y HERREROS.

Za Francję:

(L. S.) RÉVOIL
Arthur FONTAINE.

Za Wielką Brytanię:

(L. S.) Herbert SAMUEL.
(L. S.) Malcolm DELEIVINGNE.

Za Włochy:

(L. S.) R. MAGLIANO.
(L. S.) G. MONTEMARTINI.

Art. 10.

Les délais prévus par l'article 8 pour la mise en vigueur de la présente Convention partiront, pour les Etats non signataires, ainsi que pour les colonies, possessions ou protectorats, de la date de leur adhésion.

Art. 11.

La présente Convention ne pourra pas être dénoncée soit par les Etats signataires, soit par les Etats, colonies, possessions ou protectorats qui adhèreraient ultérieurement, avant l'expiration d'un délai de douze ans à partir de la clôture du procès-verbal de dépôt des ratifications.

Elle pourra ensuite être dénoncée d'année en année.

La dénonciation n'aura d'effet qu'un an après qu'elle aura été adressée par écrit au Conseil fédéral suisse par le Gouvernement intéressé, ou, s'il s'agit d'une colonie, possession ou protectorat, par le Gouvernement métropolitain; le Conseil fédéral la communiquera immédiatement au Gouvernement de chacun des autres Etats contractants.

La dénonciation n'aura d'effet qu'à l'égard de l'Etat, colonie, possession ou protectorat au nom de qui elle aura été adressée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention.

Fait à Berne, le vingt-six septembre mil neuf cent six, en un seul exemplaire, qui demeurera déposé aux archives de la Confédération suisse et dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à chacun des Etats contractants.

Pour l'Allemagne:

(L. S.) v. BÜLOW.
(L. S.) CASPAR.
(L. S.) FRICK.
(L. S.) ECKARDT.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

(L. S.) Baron HEIDLER-EGEREGG
Ministre d'Autriche-Hongrie à Berne.

Pour l'Autriche:

(L. S.) MÜLLER.

Pour la Hongrie:

(L. S.) Nicolas GERSTER.

Pour la Belgique:

(L. S.) M. MICHOTTE DE WELLE.
(L. S.) J. DUBOIS.

Pour le Danemark:

(L. S.) H. VEDEL.

Sous réserve de la déclaration, faite en séance plénière de la Conférence le 26 septembre 1906, quant à l'article 8.

Pour l'Espagne:

(L. S.) Bernardo ALMEIDA Y HERREROS.

Pour la France:

(L. S.) RÉVOIL.
Arthur FONTAINE.

Pour la Grande-Bretagne:

(L. S.) Herbert SAMUEL.
(L. S.) Malcolm DELEIVINGNE.

Pour l'Italie:

(L. S.) R. MAGLIANO.
(L. S.) G. MONTEMARTINI.

Za Luksemburg:	Pour le Luxembourg:
H. NEUMAN.	H. NEUMAN.
Za Holandję:	Pour les Pays-Bas:
(L. S.) RECHTEREN.	(L. S.) RECHTEREN.
L. H. W. REGOUT.	L. H. W. REGOUT.
Za Portugalję:	Pour la Portugal:
(L. S.) Alberto d'OLIVEIRA.	(L. S.) Alberto d'OLIVEIRA.
Za Szwecję:	Pour la Suède:
(L. S.) Alfr. LAGERHEIM.	(L. S.) Alfr. LAGERHEIM.
Za Szwajcarię:	Pour la Suisse:
(L. S.) Emile FREY.	(L. S.) Emile FREY.
F. KAUFMANN.	F. KAUFMANN.
A. LACHENAL.	A. LACHENAL.
SCHOBINGER.	SCHOBINGER.
H. SCHERRER.	H. SCHERRER.
John SYZ.	John SYZ.

Lista uczestników Konwencji.

Polska	od 14 stycznia	1921 r.	Szwecja	„ 14 stycznia	1910 r.
Niemcy	„ 12 czerwca	1908 r.	Szwajcaria	„ 10 stycznia	1908 r.
Austria	„ 30 grudnia	1908 r.	Tunis	„ 15 stycznia	1910 r.
Belgia	„ 20 czerwca	1908 r.	W. M. Ggańsk	„ 23 sierpnia	1921 r.
Francja	„ 1 października	1908 r.	Danja, która zgłosiła swe przystąpienie 26 wrze-		
Wielka Brytania	„ 24 września	1907 r.	śnia 1906 r. i Hiszpanja, która przystąpiła w tym		
Węgry	„ 30 grudnia	1908 r.	samym dniu, dotychczas Konwencji nie ratyfikowały.		
Włochy	„ 29 grudnia	1909 r.	Francja, Wielka Brytania, Włochy, Luksemburg,		
Luksemburg	„ 12 listopada	1907 r.	Holandia, Portugalia, Szwecja, Szwajcaria i Hiszpanja		
Holandja	„ 8 września	1908 r.	poczyniły zastrzeżenia w stosunku do artykułu 8-go		
Portugalia	„ 31 grudnia	1908 r.	Konwencji.		

Prezydent Ministrów:

Antoni Ponikowski

Minister Spraw Zagranicznych:

Skirmunt

159.

Oświadczenie rządowe

o przystąpieniu Polski do konwencji międzynarodowej o zakazie używania białego (żółtego) fosforu przy wyrobie zapalek, podpisanej w Bernie 26 września 1906 roku.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu artykułu 19 aneksu 1 Traktatu między Państwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., a ratyfikowanego przez Polskę zgodnie z ustawą z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. r. 1920 Nr 110 poz. 728), Rząd Polski przystąpił w dniu 14 stycznia 1921 r. do konwencji międzynarodowej o zakazie używania białego (żółtego) fosforu przy wyrobie zapalek, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 roku, o treści następującej:

Konwencja Międzynarodowa

o zakazie używania białego (żółtego) fosforu do fabrykacji zapalek.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski; Jego Królewska Mość Król Duński; Prezydent Rzeczypospolitej Francuskiej; Jego Królewska Mość Król Włoski; Jego Książęca Wysokość Wielki Książę Luksemburski, Książę de Nassau; Jej Królewska Mość Królowa Holenderska; Rada Związkowa Szwajcarska,

Pragnąc ułatwić rozwój ochrony robotników przez przyjęcie zobopólnych postanowień, zdecydowali zawrzeć w tym celu konwencje, dotyczącą używania białego (żółtego) fosforu do fabrykacji zapalek, i mianowali swych Pełnomocników, którymi są:

Convention internationale

sur l'interdiction de l'emploi du phosphore blanc (jaune) dans l'industrie des allumettes.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi d'Italie; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Conseil Fédéral Suisse.

Désirant faciliter le développement de la protection ouvrière par l'adoption de dispositions communes,

Ont résolu de conclure à cet effet une convention concernant l'emploi du phosphore blanc (jaune) dans l'industrie des allumettes, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir: